

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держкомстату.
15.02.2010 № 56

Методологічні положення щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків соціального захисту в Україні

Передмова

Розвиток державної статистики передбачає гармонізацію національної системи показників з міжнародними стандартами на рівні, рекомендованому для статистичних служб країн – кандидатів на членство в Європейському Союзі. Відповідно до змісту модуля 1.07 "Статистика соціального захисту" Компендіуму Європейської статистичної комісії (Statistical Requirements Compendium, 2009 edition) одним із завдань статистичних служб співтовариства є забезпечення виробництва порівнянних кількісних та якісних статистичних індикаторів із соціального захисту відповідно до Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS). Правова база щодо ESSPROS регулюється такими документами:

1. Положення (ЄС) № 458/2007 Європейського парламенту та ради від 25 квітня 2007р. щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS), опубліковане в OJL113 30.04.2007, ст.3.

2. Положення Комісії (ЄС) № 1322/2007 від 12 листопада 2007р., яке запроваджувало Положення (ЄС) № 485/2007 Європейського парламенту та ради щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS) стосовно прийнятних форматів передачі, результатів, які будуть передаватися, і критеріїв щодо оцінювання якості базової системи ESSPROS і модулю одержувачів пенсій, яке було опубліковано в OJL294 13.11.2007, ст.5.

3. Положення Комісії (ЄС) № 10/2008 від 8 січня 2008р., опубліковане в OJL5 09.01.2008, ст.3 і яке запроваджувало Положення (ЄС) № 485/2007 Європейського парламенту та ради щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS) стосовно визначень, які деталізують класифікацію та оновлення правил щодо розповсюдження для базової системи ESSPROS.

Завданнями ESSPROS є забезпечення всебічного і послідовного опису системи соціального захисту, який:

- уміщує види допомоги системи соціального захисту та їх фінансування;
- пристосований для забезпечення порівнянності на міжнародному рівні;
- узгоджується за своїми основними концепціями з іншими статистичними наборами даних, зокрема національними рахунками.

Допоміжні (сателітні) рахунки – спеціальна структура обліку у форматі рахунків та таблиць, які відображають інформацію про конкретну галузь для отримання повного й систематизованого уявлення про неї. Допоміжні (сателітні) рахунки соціального захисту призначені для отримання повної інформації про стан фінансування національних систем соціального захисту на основі використання стандартних статистичних інструментів (класифікацій), адаптованих до національних умов та визначень.

Метою розроблення цих положень є:

- впровадження у національну статистику практики складання допоміжних рахунків соціального захисту як інструменту, що спеціально розроблений для оцінки використання ресурсів у галузі;
- документування джерел даних та методологічних підходів до здійснення розрахунків щодо розподілу та руху фінансових потоків між основними категоріями учасників національної системи соціального захисту;
- поширення методологічних роз'яснень серед основних користувачів статистичної інформації для кращого розуміння можливостей щодо її використання для моніторингу та оцінки діяльності системи соціального захисту, прогнозування її фінансових потреб.

При підготовці положень ураховані особливості національного бюджетного законодавства та існуючої на даний час інформаційної бази.

Загальні положення

Завдання більшість систем соціального захисту полягає у підтримці стабільності доходів громадян, наданні необхідних соціальних послуг. З позицій економіки соціальний захист – це правила перерозподілу суспільного багатства на користь людей, які тимчасово або постійно потребують особливої підтримки з боку суспільства: від багатих до бідних, від здорових до хворих, від молодих до літніх. Відповідно забезпечення адекватної підтримки певних категорій громадян потребує постійних фінансових витрат та їх обґрунтованого розподілення. Саме тому отримання більш точної інформації щодо фінансування системи соціального захисту стає важливим елементом розроблення політики у цій галузі. Допоміжні рахунки соціального захисту – широко визнані у європейській статистичній практиці метод узагальнення, опису й аналізу фінансування національних систем соціального захисту, який є важливим для удосконалення їх діяльності. Розроблення допоміжних рахунків соціального захисту на цей час здійснюється в усіх країнах Європейського Союзу. Методологія складання допоміжних рахунків соціального захисту розроблена європейськими статистиками для забезпечення Європейської статистичної комісії співставними індикаторами щодо фінансових потоків, спрямованих країнами у цю галузь.

Ураховуючи, що не існує загальноприйнятого визначення рамок соціального захисту, постає необхідність у формулюванні конвенційного визначення рамок соціального захисту, яке максимально задовольняло б потреби аналізу соціальної політики і збору даних на міжнародному рівні.

Соціальний захист охоплює усі види втручання з боку державних чи приватних організацій, метою яких є полегшення домогосподарствам та фізичним особам тягаря соціальних ризиків або потреб. Слово втручання за визначенням має розумітися у найширшому сенсі, аби охопити фінансування допомоги і пов'язаних адміністративних витрат, а також фактичне надання допомоги.

Відповідно до конвенційного визначення соціального захисту (ESSPROS) перелік ризиків (потреб) є таким:

1. Захворювання/медичне обслуговування.
2. Інвалідність.
3. Похилий вік.
4. Утриманці, що втратили годувальників.
5. Сім'я/діти.
6. Безробіття.
7. Житло.
8. Соціальна ізоляція, яку не віднесено до інших категорій.

Перелік ризиків (потреб) переслідує дві цілі. З однієї сторони він обмежує обсяг соціального захисту сферами, які є найбільш доречними у європейському контексті. З іншої сторони він є інструментом для створення порівнянної статистики у випадку, коли інституції, норми та соціальні традиції країн суттєво відрізняються. Різноманітні ризики та потреби визначають першочерговість об'єктів, на які призначено кошти та допомогу, незалежно від законодавчих або інституційних структур, які стоять за ними. У цьому контексті зазвичай використовують термін функції соціального захисту.

Відповідно до Базової системи ESSPROS дані щодо видів наданої допомоги та їх фінансування представлені у вигляді видатків та надходжень одиниць, відповідальних за надання соціального захисту.

Статистична одиниця в рамках ESSPROS визначена як схема соціального захисту. Її визначено так: Схема соціального захисту – це чіткі основні правила, яких дотримується одна інституційна одиниця або більше їх число, які регулюють надання видів допомоги соціального захисту та їх фінансування.

Це визначення вимагає подальшого пояснення:

- схеми соціального захисту мають задовольняти ту умову, що повинна існувати можливість скласти окремий рахунок надходжень та видатків;
- схеми соціального захисту необхідно класифікувати так, щоб вони забезпечували захист проти окремого ризику або потреби й охоплювали одну конкретну групу одержувачів.

Структура Базової системи представлена на рис.1.

Допомога, надана в рамках соціального захисту, може приймати багато форм; проте в Базовій системі ESSPROS вони обмежені:

- I грошовими виплатами соціально захищеним громадянам;
- II відшкодуванням витрат, понесених соціально захищеними громадянами;
- III товарами та послугами, які напряму надаються соціально захищеним громадянам.

Загальне представлення базової системи

Усі схеми повинні бути описані за допомогою п'яти категорій ESSPROS: прийняття рішень, зобов'язання відповідно до законодавства, встановлення прав, сфера охоплення та рівень захисту.

Прийняття рішень стосується структурної одиниці, яка приймає найважливіші рішення: розмір допомоги, умови, на яких її надають та способи, за допомогою яких схему фінансують. Схеми можуть бути контрольовані урядом та не контрольовані ним. *Контрольовані* означає те, що уряд приймає всі принципові рішення про розмір допомоги, умови, на яких її надають, та способи, за допомогою яких схему фінансують.

Зобов'язання відповідно до законодавства стосується правил, сформульованих у законодавстві щодо складу соціально захищеного населення. Участь у схемі соціального захисту може бути обов'язковою та необов'язковою. В рамках ESSPROS поняття *обов'язковий* та *добровільний* тлумачать із точки зору соціально захищених людей. *Обов'язкові схеми* становлять схеми соціального захисту, брати участь у яких примушує уряд.

Установлення прав стосується бази, яка надає соціально захищеній особі право на допомогу: залежно чи незалежно від сплати внесків. *Схеми зі сплатою внесків* становлять схеми соціального захисту, які вимагають сплати внесків соціально захищеними особами або іншими сторонами від їх імені з метою забезпечення прав фізичної особи на допомогу.

Сфера охоплення схемою стосується тієї частини населення, яке захищають (усе населення, усі робітники чи їх більшість, або конкретні верстви населення).

Універсальні схеми є схемами, які застосовують до всього населення, приймаючи, що всі резиденти або громадяни незалежно від їх соціально-професійного статусу мають право одержувати соціальну допомогу, як тільки з'являються конкретні ризики або потреби.

Загальні схеми є схемами, які застосовують до всього населення, що бере активну участь у господарюванні, або його переважної більшості.

Спеціальні схеми є схемами, створеними задля захисту конкретної обмеженої частини населення.

Рівень захисту визначає, який рівень захисту надають схеми соціального захисту – базисний чи додатковий.

Базисний рівень захисту означає найнижчий рівень захисту (виходячи з числа років виконання внесків/праці та/чи проживання), який не розуміють чітко як обсяг ресурсів, що забезпечує лише мінімальний суспільно прийнятний стандарт життя. Наприклад, базові схеми для людей похилого віку зазвичай гарантують або пенсію за єдиною ставкою та/чи обмежений відсоток колишніх заробітків, до яких може додаватися чи ні інше забезпечення. За базовими схемами у відношенні медичного обслуговування можуть або сплачувати медичне обслуговування найнижчого класу, або відшкодовувати лише конкретну частину його вартості.

Додаткові схеми становлять схеми соціального захисту, які

- доповнюють грошову допомогу, яка надається відповідно до базових схем, або;
- збільшують покриття ризиків базової схеми, або;
- заміщують базові схеми, коли умови для надання прав на базову схему не задовольняються.

Відповідно до цих визначень і з урахуванням специфіки українського нормативного поля у сфері соціального захисту, розроблено схеми соціального захисту, які описані за допомогою п'яти категорій ESSPROS (табл.1).

Ще однією перевагою стандарту ESSPROS є детальне представлення видів допомоги, що дозволяє краще зрозуміти системи соціального захисту в країнах-розробниках національних рахунків соціального захисту (НПСЗ) і надає можливість користувачам статистичних даних створювати угруповання видів допомоги відповідно до потреб їх аналізу. Дані можна аналізувати відповідно до функцій соціального захисту, а також згідно з іншими критеріями, наприклад, згрупувати всі види допомоги, сплачені у період переходу від стану занятості до виходу на пенсію тощо. Це, звичайно, робить систему досить гнучкою.

На сьогодні в Україні експериментально розроблено таблиці НПСЗ за кожною з наведених схем (їх 14) і за кожною з наведених функцій (їх 8) у вигляді систематизованої та структурованої бази даних (Додаток 3). Відповідно вже на цьому етапі така інформаційна база може бути використана як інструмент визначення відповідної політики з метою поліпшення спроможності розробників політики у сфері соціального захисту управляти цією системою.

№	Схеми	Нормативна база	КРИТЕРІЇ					Джерела інформації
			Прийняття рішень	Зобов'язання відповідно до законодавства	Встановлення прав	Сфера охоплення	Рівень захисту	
Схеми центрального уряду								
1	Державний бюджет	Бюджетний кодекс України, ЗУ №2542-III від 21.06.2001(із змінами і доповненнями); ЗУ "Про Державний бюджет України на 20__рік"	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Без сплати внесків	Універсальна	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету
2	Соціальний захист військово службовців	ЗУ "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" №2011-XII від 20.12.1991 (із змінами і доповненнями); ЗУ "Про внесення змін до деяких законів України з питань пенсійного забезпечення та соціального захисту військовослужбовців" №3591-IV від 04.04.2006	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Спеціальна (для державних службовців)	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету
3	Соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС	ЗУ "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" №796-XII від 28.02.1991	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування/ Державні схеми та схеми місцевої адміністрації	Обов'язкова	Без сплати внесків	Спеціальна (інші схеми)	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету, звіти фондів загальнообов'язкового соціального страхування
4	Соціальний захист працівників	ЗУ "Про Кабінет Міністрів України"	Схеми центрального уряду та	Обов'язкова	Без сплати внесків	Спеціальна (для	Базова	Звіт про виконання Державного

№	Схеми	Нормативна база	КРИТЕРІЇ					Джерела інформації
			Прийняття рішень	Зобов'язання відповідно до законодавства	Встановлення прав	Сфера охоплення	Рівень захисту	
	державного управління	№279-VI від 16.05.2008; ЗУ "Про державну службу" №3723-XII від 16.12.1993; ЗУ "Про дипломатичну службу" №2728-III від 20.09.2001; ЗУ "Про Національний банк України" №679-XIV; ЗУ "Про прокуратуру" №1789-XII від 05.11.1991; ЗУ "Про статус народного депутата" №2790-XII від 17.11.1992; Постанова ВРУ "Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України" №379/95-ВР від 13.10.1995; ЗУ "Про статус суддів" №2862-XII від 15.12.1992; ЗУ "Про судову експертизу" №4038-XII від 25.02.1994; Митний кодекс України, ЗУ №1970-XII від 12.12.1991; ЗУ "Про службу в органах місцевого самоврядування" №2493-III від 07.06.2001	фонди соціального страхування			державних (службовців)		бюджету, звіт Пенсійного фонду
5	Охорона здоров'я	ЗУ "Про основи законодавства України про охорону здоров'я" №2801-XII від 19.11.1992 (із змінами і доповненнями)	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування/ Державні схеми та схеми місцевої адміністрації	Обов'язкова	Без сплати внесків	Універсальна	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету, звіти фондів загальнообов'язкового соціального страхування
Схеми місцевого уряду								
6	Місцеві бюджети	Бюджетний кодекс України, ЗУ №2542-III від 21.06.2001(із змінами і доповненнями); ЗУ "Про Державний бюджет України на 20 рік"	Державні схеми та схеми місцевої адміністрації	Обов'язкова	Без сплати внесків	Універсальна	Базова	Звіт про виконання місцевих бюджетів
7	Соціальний захист сімей	ЗУ "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" №2811-XII від 21.11.1992 ЗУ "Про державну	Державні схеми та схеми місцевої адміністрації	Обов'язкова	Без сплати внесків	Універсальна	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету, звіт про виконання

№	Схеми	Нормативна база	КРИТЕРІЇ					Джерела інформації
			Прийняття рішень	Зобов'язання відповідно до законодавства	Встановлення прав	Сфера охоплення	Рівень захисту	
		соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" №1768-III від 01.06.2000						місцевих бюджетів
8	Компенсація житлових витрат	Постанова КМУ від 21 жовтня 1995 р. N 848, затверджує "Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива"; постанова КМУ від 11 лютого 2009 року № 73 "Про встановлення мінімальних норм забезпечення населення твердим паливом і скрапленим газом та граничних показників їх вартості для надання у 2009 році пільг і житлових субсидій за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам"	Державні схеми та схеми місцевої адміністрації	Обов'язкова	Без сплати внесків	Універсальна	Базова	Звіт про виконання Державного бюджету
Фонди соціального страхування								
9	Соціальний захист пенсіонерів	ЗУ "Про загальнообов'язкове пенсійне страхування" №1058-IV від 09.07.2003 ЗУ "Про пенсійне забезпечення" № 1788-XII від 05.11.1991	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Загальна	Базова	Звіт Пенсійного Фонду
10	Соціальний захист на випадок тимчасової втрати працездатності	ЗУ "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" №2240-III від 18.01.2001	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Загальна	Базова	Звіт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності
11	Соціальна допомога в разі професійної хвороби або нещасного випадку на виробництві	ЗУ "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Загальна	Базова	Звіт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

№	Схеми	Нормативна база	КРИТЕРІЇ					Джерела інформації
			Прийняття рішень	Зобов'язання відповідно до законодавства	Встановлення прав	Сфера охоплення	Рівень захисту	
		спричинили втрату працездатності" №1105-XIV від 23.09.1999						
12	Соціальних захист безробітних	ЗУ "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" №1533-III від 02.03.2000	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Загальна	Базова	Звіт Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття
Схеми роботодавців та інші								
13	Соціальні виплати роботодавців	ЗУ "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" №2240-III від 18.01.2001	Схеми центрального уряду та фонди соціального страхування	Обов'язкова	Зі сплатою внесків	Загальна	Базова	
14	Лікарняні каси	Указ Президента України "Про додаткові заходи щодо поліпшення медичної допомоги населенню України" №963/2000 від 08.08.2000; наказ МОЗ "Про функціонування лікарняних кас" №315 від 9.07.2003; наказ МОЗ "Про взаємодію лікарняних кас, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та закладів охорони здоров'я" №400 від 11.08.2005	Інші схеми, не контрольовані урядом	Необов'язкова схема	Зі сплатою внесків	Універсальна	Додаткова	Адміністративна звітність МОЗ

Інструменти

У якості інструментів у допоміжних рахунках соціального захисту використовуються стандартні класифікації надходжень, видатків та видів допомоги за функціями (додаток 2), адаптовані до певних національних особливостей відповідно до законодавства про соціальний захист, які призначені для визначення всіх учасників системи соціального захисту, серед яких розрізняють такі категорії:

Надходження. Це групування відповідає на питання про надходження коштів до системи соціального захисту. Прикладами є сектор загального державного управління, домашні господарства, роботодавці, донорські організації. На рівні надходжень визначаються суспільні кошти (державні) – кошти сектору загального державного управління та недержавні кошти.

Видатки. Видатки схем соціального захисту класифікують за типом, який указує на характер або причину видатку.

В ESSPROS розрізняють чотири основні категорії видатків. Перша представлена видатками на соціальну допомогу, тобто ресурсами, які перераховують одержувачам у грошовій формі або у вигляді товарів та послуг. Друга категорія видатків стосується адміністративних затрат. Третя і четверта категорії мають справу з перерахуваннями в інші схеми і різноманітними видатками.

Типи видатків

Класифікація видатків схем соціального захисту за типами

1. Соціальна допомога
2. Адміністративні затрати
3. Перерахування до інших схем
Соціальні внески, переміщені в інші схеми
Інші перерахування в інші схеми
4. Інші видатки
Доходи від майна

Інші

Види допомоги за функціями. Детальне представлення видів допомоги дозволяє краще зрозуміти систему соціального захисту в країні та надає можливість користувачам статистичних даних групувати види допомоги відповідно до потреб їх аналізу. Дані можна аналізувати відповідно до функцій соціального захисту, а також згідно з іншими критеріями, наприклад, згрупувати всі види допомоги, сплачені у період переходу від стану занятості до виходу на пенсію. Отже, можна сказати, що види допомоги визначено у такий спосіб, щоб їх можна було легко перегрупувати відповідно до визначених критеріїв.

Таблиці допоміжних рахунків соціального захисту

У системі допоміжних рахунків соціального захисту надходження, витрати та види допомоги соціального захисту організовані та зведені у рамках трьох основних таблиць. Кожний учасник процесу віднесений до певної категорії відповідно до стандартної методології рахунків соціального захисту.

В основу концепції допоміжних рахунків соціального захисту покладено визначення понять надходжень та витрат на соціальний захист. Аналіз витрат дозволяє більш точно, ніж аналіз статей, наприклад державних бюджетів, оцінювати використання коштів, виділених за кошторисом витрат, які в кінцевому випадку не завжди використовуються за призначенням.

При оцінці національних витрат на соціальний захист ураховують усі види надходжень коштів у систему соціального захисту. Витрати міжнародних організацій на соціальний захист для резидентів певної країни також вважаються національними витратами на соціальний захист.

Джерела даних

Звіт про виконання державного бюджету.

Звіт про виконання місцевих бюджетів.

Звіт Пенсійного фонду України.

Звіт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Звіт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Звіт Фонду соціального страхування на випадок безробіття.

Державні статистичні спостереження за формами № 1-субсидії (ЖКГ) "Надання населенню субсидій на відшкодування оплати житлово-комунальних послуг" та № 1-субсидії (паливо) "Надання населенню субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива".

Адміністративні дані Міністерства праці та соціальної політики за формами:

- ф.№ 2 "Надання державної допомоги сім'ям з дітьми", річна;

- ф.№ ДСДУ "Надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам", річна;

- ф.№ ДСДІД "Надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, інвалідам та допомоги на догляд", піврічна,

річна;

- ф.№ 1-ДСД "Надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям", річна.

Адміністративні дані Міністерства охорони здоров'я.

Таким чином, відповідно до організаційно-методологічних засад побудови рахунку соціального захисту, виконано комплекс робіт, пов'язаний із систематизацією, зведенням у таблиці інформації про ресурси та витрати всіх учасників у сфері соціального захисту, у стандартному форматі, прийнятному й доступному для розробників політики. В цих таблицях зафіксовані всі ресурси, які залучаються на забезпечення соціального захисту із усіх джерел фінансування (державний та місцеві бюджети; кошти фондів соціального страхування та роботодавців; кошти некомерційних організацій, що обслуговують домогосподарства (громадські організації), кошти донорів (зовнішня допомога). Це дозволить зрозуміти, як використовуються відповідні ресурси, вивчити моделі розподілу ресурсів, оцінити ефективність поточного використання ресурсів та провести оцінку впливу реформ у сфері соціального захисту.

Виконаний комплекс робіт можна структурувати так:

- аналіз національного нормативно-правового поля щодо соціальних виплат у контексті систематизації схем (видів) соціального захисту;

- систематизація схем (видів) соціального захисту за такими напрямками: пов'язані із захворюванням, інвалідністю, похилим віком, втратою годувальника; виплати сім'ям з дітьми; виплати по безробіттю, виплати з відшкодування вартості житлово-комунальних послуг; виплати категоріям, які класифікуються як "соціальні виключення");

- систематизація та структуризація всіх існуючих джерел інформації для інформаційного наповнення схем (видів) соціального захисту;

- опис процедури збирання даних по кожній схемі (виду) соціального захисту;

- агрегація даних шляхом створення інформаційної динамічної бази даних у вигляді таблиць надходжень та видатків за схемами (видами) соціального захисту та функціями соціального захисту.

Отже, побудована інформаційна база в майбутньому буде представляти собою систему регулярного, всебічного й послідовного моніторингу фінансових потоків у системі соціального захисту. Вона буде спеціально розробленим інструментарієм для інформування про політику у сфері соціального захисту, включаючи розробку й реалізацію стратегії, ведення політичного діалогу, моніторинг та оцінку діяльності. Така система інформації допоможе розробникам політики, неурядовим установам та керівникам приймати більш ефективні рішення для поліпшення функціонування системи соціального захисту.

Список використаних джерел:

1. ESSPROS Manual. The European System of integrated Social protection statistics (ESSPROS). – Eurostat, 2008. – 92 p.
2. Положення (ЄС) № 458/2007 Європейського парламенту та ради від 25 квітня 2007р. щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS), опубліковане в OJL113 30.04.2007, ст.3.
3. Положення Комісії (ЄС) № 1322/2007 від 12 листопада 2007р., яке запроваджувало Положення (ЄС) № 485/2007 Європейського парламенту та ради щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS) стосовно прийнятих форматів передачі, результатів, які будуть передаватися, і критеріїв щодо оцінювання якості базової системи ESSPROS і модулю одержувачів пенсій, яке було опубліковано в OJL294 13.11.2007, ст.5.
4. Положення Комісії (ЄС) № 10/2008 від 8 січня 2008р., опубліковане в OJL5 09.01.2008, ст.3 і яке запроваджувало Положення (ЄС) № 485/2007 Європейського парламенту та ради щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS) стосовно визначень, які деталізують класифікацію та оновлення правил щодо розповсюдження для базової системи ESSPROS.
5. Les Comptes de la protection sociale en 2006. – Ministère du travail, des relations sociales de la France, 2007. – 125 p.

Додаток 1**Визначення базової системи esspros****Групування схем: критерії, за якими класифікуються схеми соціального захисту****Прийняття рішень**

Прийняття рішень визначається щодо суб'єктів, які приймають найбільш важливі рішення: розмір допомоги, терміни виплат та шляхи фінансування схеми. Схеми можуть бути контролювані урядовими або неурядовими інституціями.

Зобов'язання відповідно до законодавства

Зобов'язання відповідно до законодавства стосується правил законодавчого застосування до сукупності захищеного населення. Схеми соціального захисту можуть бути обов'язковими або необов'язковими.

Установлення прав

Установлення прав визначає основний принцип отримання допомоги захищеною особою: зі сплатою або без сплати внесків.

Сфера охоплення

Сфера охоплення визначає частину населення, яке має право на соціальний захист (усе населення, всі або більшість працівників або окремі категорії населення)

Рівень захисту

Рівень захисту визначає, чи надають схеми соціального захисту базовий чи додатковий рівень захисту.

Надходження до схем соціального захисту

Соціальні внески – це витрати, понесені роботодавцями від імені їх працівників або соціально захищеними особами для забезпечення права на соціальну допомогу.

Внески центрального уряду – це витрати центрального уряду на функціонування схем без внесків та фінансова підтримка інших схем соціального захисту. Витрати розподіляються на цільові податки (надходження за рахунок податків і зборів, які відповідно до законодавства можна використовувати лише на фінансування соціального захисту) та загальні доходи (внески центрального уряду за рахунок джерел, що не є цільовими податками).

Перерахування з інших схем – це некомпенсовані платежі, отримані з інших схем соціального захисту. Вони включають переміщені соціальні внески інших схем.

Інші надходження – це різноманітні поточні надходження до схем соціального захисту.

Видатки схем соціального захисту

Видатки схем соціального захисту класифікують за типом, який указує на характер або причину видатку. В ESSPROS розрізняють чотири основні категорії видатків. Перша представлена видатками на соціальну допомогу, тобто ресурси, які перераховують одержувачам у грошовій формі або у вигляді товарів та послуг. Опис цього типу видатків є одним із головних завдань ESSPROS. Друга категорія видатків стосується адміністративних затрат, які нараховують схемі. Третя і четверта категорії мають справу з перерахуваннями в інші схеми й різноманітними видатками. В Базовій системі соціальну допомогу класифікують відповідно до функцій та видів. Функцію соціальної допомоги відносять до першочергової мети, задля якої надається соціальний захист, незалежно від законодавчих або інституційних положень

Функції

Функцією допомоги соціального захисту являється головна мета, з якою здійснюється соціальний захист, незалежно від законодавчого або інституційного забезпечення.

Захворювання/медичне обслуговування

Підтримання рівня доходів та допомога в грошовій формі у зв'язку з фізичним або психічним захворюванням, що виключає інвалідність. Медичне обслуговування, що має на меті підтримку, відновлення або покращення стану здоров'я соціально захищеного населення незалежно від походження розладу.

Інвалідність

Підтримання рівня доходів та допомога в грошовій або натуральній формі (за виключенням медичного обслуговування) у зв'язку з нездатністю фізично чи психічно хворих людей залучатися до економічної або соціальної діяльності.

Похилий вік

Підтримання рівня доходів та допомога в грошовій або натуральній формі (за виключенням медичного обслуговування) у зв'язку з похилим віком.

Утриманці, що пережили годувальників

Підтримання рівня доходів та допомога в грошовій або натуральній формі у зв'язку зі смертю члена сім'ї.

Сім'я/діти

Допомога в грошовій або натуральній формі (за виключенням медичного обслуговування) у зв'язку з витратами, пов'язаними із вагітністю, народженням дитини та всиновленням, вихованням дітей і піклуванням про інших членів сім'ї.

Безробіття

Підтримання рівня доходів та допомога в грошовій або натуральній формі у зв'язку з безробіттям.

Житло

Допомога щодо вартості житла.

Соціальна ізоляція

Допомога в грошовій або натуральній формі (за виключенням медичного обслуговування), призначена конкретно для подолання соціальної ізоляції, якщо вона не представлена однією з інших функцій.

Види допомоги соціального захисту

Допомога в грошовій формі – це допомога, яка виплачується готівкою та не вимагає підтвердження фактичних витрат одержувачами.

Допомога в натуральній формі – це допомога, яка надається у формі товарів та послуг. Може надаватися у вигляді компенсації або безпосередньо.

Допомога з перевіркою на нужденість – це допомога, яка безпосередньо або опосередковано залежить від доходу одержувача та/або статку, який нижче визначеного рівня.

Адміністративні витрати – це витрати, нараховані схемі за організацію та керування нею.

Перерахування в інші схеми – це безоплатні платежі, зроблені в інші схеми соціального захисту. Включають переміщені соціальні внески в інші схеми.

Інші видатки – це різноманітні видатки схем соціального захисту (сплата доходів від майна та інші витрати).

Додаток 2

Визначення видів соціальної допомоги за функціями

Соціальна допомога функції захворювання/медичне обслуговування

Допомога в грошовій формі

Це виплати, які цілком або частково заміщують утрачений заробіток під час тимчасової нездатності працювати через хворобу або травму.

Оплачуваний лікарняний: платежі за твердою ставкою або пов'язані із заробітком, метою яких є повна або часткова компенсація соціально захищеної особи у зв'язку із утратою заробітку, що сталася в результаті тимчасової непрацездатності через хворобу або травму. Цю допомогу можуть сплачувати автономні схеми соціального захисту, але її також може надавати роботодавець у вигляді безперервної сплати заробітної плати та окладів протягом періоду хвороби. Заради зручності лікарняний у разі захворювання або травми члена сім'ї – утриманця (яким у більшості випадків є дитина) також обліковується під цим заголовком.

Інші види грошової допомоги: різноманітні платежі соціально захищеним громадянам у зв'язку з хворобою або травмою. Прикладами цього можуть бути виплати на інтенсивне лікування, спеціальні бонуси або виплати пацієнтам, що страждають на туберкульоз.

Допомога в натуральній формі

Медичне обслуговування, надане в рамках соціального захисту з метою підтримання, відновлення або поліпшення стану здоров'я соціально захищених громадян, включаючи медичні послуги та товари (фармацевтична продукція; медичні протези (оптичні та акустичні апарати; ортопедичні пристрої; зубні та інші протези); одяг та медичне приладдя).

Стационарне медичне обслуговування: медичне обслуговування, що надається соціально захищеним громадянам під час перебування в лікарні, клініці, санаторії, в яке включено вартість харчування і житла. Зазвичай пацієнт має провести щонайменше одну ніч у такому закладі.

Амбулаторне медичне обслуговування: медичне обслуговування, що надається соціально захищеним громадянам у них удома (в тому числі в будинках престарілих), у приміщенні лікаря або в амбулаторному відділенні лікарні чи клініки.

Фармацевтичні препарати: підкатегорія амбулаторного лікування, що складається з усіх приписаних фармацевтичних препаратів, куплених або безпосередньо наданих на цілі медичного лікування; під цим заголовком також обліковують кров та плазму.

Інші види допомоги в натуральній формі: допомога, надана хворим або травмованим громадянам, окрім медичного лікування, аби допомогти їм у їх щоденному житті, тобто допомога по дому або транспортними засобами.

Соціальна допомога функції інвалідність

Інвалідність – це повна або часткова нездатність долучатися до господарчої діяльності або вести нормальний спосіб життя через фізичну або психічну неповноцінність, носити постійний характер або триває довше за мінімальний приписаний період.

Допомога в грошовій формі

Пенсія по інвалідності: періодичні платежі, призначені для забезпечення або підтримки доходу осіб, які не досягли законодавчо встановленого пенсійного віку для визначеної схеми, які страждають на неповноцінність, що погіршує його/її здатність працювати та заробляти

понад мінімальний рівень, визначений законодавством.

Допомога для осіб, які достроково вийшли на пенсію внаслідок втрати працездатності - це періодичні виплати літнім особам, які вийшли на пенсію до досягнення законодавчо встановленого пенсійного віку для визначеної схеми, в результаті втрати працездатності. Як правило, виплата допомоги припиняється, коли одержувач набуває права на пенсію за віком.

Виплати на лікування: допомога, яка надається інвалідам, які потребують часткової або постійної підтримки, щоб допомогти їм сплатити додаткові витрати на обслуговування (на відміну від медичного обслуговування). Ця допомога не має бути відшкодуванням підтверджених видатків, які класифікувалися б як допомога в натуральній формі.

Економічна інтеграція фізично або розумово неповноцінних осіб: виплати інвалідам, коли вони задіяні в роботу, пристосовану до їх стану, зазвичай у закритому цеху або коли вони проходять професійне навчання.

Інші види грошової допомоги: періодичні або одноразові виплати, які не підпадають під вищезазначені види допомоги, такі як додаткове забезпечення доходу й таке інше. Якщо йтиметься про одноразову виплату, допомога зазвичай надається замість періодичної пенсії по інвалідності, як правило, одержувачам із неважким станом інвалідності.

Допомога в натуральній формі

Розміщення: забезпечення інвалідів житловою площею і, можливо, харчуванням у належних закладах.

Допомога у задоволенні повсякденних потреб: практична допомога, яка надається інвалідам, аби посприяти їм у задоволенні повсякденних потреб. У цю категорію включено допомогу по дому, а також сплату утримання особі, яка доглядає за інвалідом.

Реабілітація: забезпечення конкретними товарами та послугами (на відміну від медичного обслуговування) та професійним навчанням, аби посприяти професійній та соціальній реабілітації інвалідів. Ці послуги можуть надаватися в спеціалізованих закладах. Товарами та послугами може забезпечувати роботодавець, але якщо вони головним чином призначені для забезпечення виробничого процесу підприємства, їх не слід уключати. Медичну реабілітацію, таку як фізіотерапія, включають у функцію Захворювання/медичне обслуговування.

Інші види допомоги в натуральній формі: різноманітні послуги і товари, які надаються інвалідам, щоб дати їм можливість брати участь у повсякденній та культурній діяльності або подорожувати та/чи брати участь у громадському житті, до яких входять знижені ціни, тарифи, вартість проїзду й таке інше, які надаються інвалідам спеціально з причин соціального захисту.

Соціальна допомога функції похилий вік

Функція Похилий вік охоплює забезпечення соціального захисту проти ризиків, пов'язаних із похилим віком: втрату доходів, неадекватні доходи, відсутність самостійності у задоволенні повсякденних потреб, обмежена участь у соціальному житті й таке інше. Медичне обслуговування літніх людей не приймають у рахунок, оскільки всі видатки на медичне обслуговування обліковують відповідно до функції Захворювання/медичне обслуговування.

Законодавчо встановлений пенсійний вік для функції Похилий вік - це вік, при якому допомога стає належною до сплати, якщо це передбачено законодавством або контрактом.

Допомога в грошовій формі

Пенсія за віком - це періодичні виплати, призначені для забезпечення доходу осіб після досягнення ними законодавчо встановленого пенсійного віку або підтримки доходу літніх осіб (крім забезпечення протягом обмеженого періоду).

Передбачувана пенсія за віком - це періодичні виплати, призначені для забезпечення доходу одержувачів, які вийшли на пенсію до досягнення законодавчо встановленого пенсійного віку у відповідній схемі.

Часткова пенсія - це періодичні виплати частини від загального рівня нарахованої пенсії для літніх працівників, які продовжують працювати, але за скороченим робочим днем або чий дохід від професійної діяльності нижче за встановлений граничний рівень.

Виплати на лікування: допомога, яка надається літнім людям, які потребують часткової або постійної підтримки, щоб допомогти їм сплатити додаткові витрати на обслуговування (на відміну від медичного обслуговування). Ця допомога не має бути відшкодуванням підтверджених видатків, які класифікувалися б як допомога в натуральній формі.

Інші види грошової допомоги: періодичні або одноразові виплати, які сплачують після виходу на пенсію або за рахунок похилого віку і які не підпадають під вищезазначені види допомоги, такі як основні суми, які сплачують людям, що не повністю задовольняють потреби за рахунок періодичної пенсії за віком або які є учасниками схеми, створеної з метою надання лише основних сум при виході на пенсію.

Допомога в натуральній формі

Розміщення: забезпечення пенсіонерів житловою площею і, можливо, харчуванням як у спеціалізованих закладах (пансіони або будинки для престарілих) так і тих, які залишаються із сім'єю. Забезпечення може бути тимчасовим або безстроковим за тривалістю.

Допомога у задоволенні повсякденних потреб: практична допомога, яка надається літнім особам, аби посприяти їм у задоволенні повсякденних потреб. У цю категорію включено допомогу по дому, а також сплату утримання особі, яка доглядає за літньою особою.

Інші види допомоги в натуральній формі: різноманітні послуги і товари, які надаються пенсіонерам, щоб дати їм можливість брати участь у повсякденній та культурній діяльності або подорожувати та/чи брати участь у громадському житті, до яких входять знижені ціни, тарифи, вартість проїзду і таке інше, які надаються пенсіонерам спеціально з причин соціального захисту.

Соціальна допомога функції утриманці, що пережили годувальників

Утриманцями, що пережили годувальників, які мають на це право, можуть бути чоловік чи дружина або колишній чоловік чи дружина померлої особи, його або її діти, онуки, батьки чи інші родичі. В ряді випадків допомогу можуть також сплачувати комусь, хто не належить до сім'ї.

Допомога в грошовій формі

Пенсія утриманців, які пережили годувальників - це періодичні виплати особам, які мають право на її отримання через родинні зв'язки з особою, яка захищена схемою (вдовиці, вдівці, сироти та ін.).

Посмертна субсидія: єдиний платіж особам, чие право на допомогу виникає через родинні зв'язки з померлою особою (вдовиці, вдівці, сироти та подібні).

Інші види грошової допомоги: інші періодичні виплати або платежі однією сумою, які здійснюються на основі набутого права утримання, що пережив годувальника.

Допомога в натуральній формі

Витрати на поховання: суми, які сплачують, аби відшкодувати витрати на похорон, поховання (або інший захід) щодо померлої особи, захищеної схемою. Зазвичай цю допомогу надають особі, яка сплачує ці витрати.

Інші види допомоги в натуральній формі: різноманітні послуги і товари, які надаються утриманцям, що пережили годувальників, щоб дати їм можливість брати участь у громадському житті, до яких входять знижені ціни, тарифи, вартість проїзду і таке інше, які надаються вдовицям, вдівцям, сиротам, спеціально з причин соціального захисту.

Соціальна допомога функції сім'я/діти

Допомога в грошовій формі

Допомога при народженні дитини: виплати за твердою ставкою або відповідно до заробітків, метою яких є компенсація соціально захищеної особі за втрату заробітків через невихід на роботу у зв'язку з народженням дитини протягом періоду до пологів та/чи після пологів або у зв'язку з усиновленням. Допомога може також надаватися батькові.

Цей вид допомоги може надаватися автономними схемами соціального захисту, але їх також надають роботодавці у вигляді безперервної сплати заробітної плати та окладу під час невиходу на роботу. Коли адміністративних даних щодо вартості цих платежів немає, оцінки мають базуватися на інших джерелах, таких як дослідження вартості робочої сили.

Одноразова допомога при народженні дитини: допомога, яку в разі народження дитини або всиновлення зазвичай сплачують однією сумою або частинами.

Допомога в разі декретної відпустки: допомога, сплачувана або матері, або батькові в разі припинення роботи або скорочення робочого часу з метою виховання дитини, як правило, раннього віку.

Виплати на сім'ю або дитину: періодичні платежі члену домогосподарства з дітьми-утриманцями, аби компенсувати витрати на утримання дітей.

Інші види грошової допомоги: допомога, яка надається незалежно від виплат сім'ям, з метою забезпечення домогосподарств і допомогу їм у сплаті конкретних витрат, таких як затрати, що виникають через конкретні потреби сім'ї з батьками-одинаками або сім'ям з дітьми-інвалідами. Ці види допомоги можуть сплачуватися періодично або однією сумою.

Допомога в натуральній формі

Денний догляд за дитиною: притулок та харчування, що надаються дошкільнятам протягом дня або частини дня. Віковий максимум для дошкільнят визначає національне законодавство. Фінансову допомогу на оплату няньки, що доглядає дітей протягом дня, також уключають сюди. Послуги денного догляду за дитиною, які надає роботодавець, у рахунок не беруть.

Розміщення: притулок і харчування, що постійно надаються дітям та сім'ям (такі як будинки престарілих та прийомні сім'ї).

Допомога на дому: товари та послуги, що надаються вдома дітям та/чи тим, хто за ними доглядає.

Інші види допомоги в натуральній формі: різноманітні товари і послуги, які надаються сім'ям, молоді або дітям (центри дозвілля та відпочинку), в тому числі знижені ціни, тарифи, вартість проїзду і таке інше, які надаються дітям або багатодітним сім'ям спеціально з причин соціального захисту. В цю категорію також уключено послуги з планування сім'ї.

Соціальна допомога функції безробіття

Хоча функція Безробіття передбачає, головним чином, пасивні заходи (особливо виплати у зв'язку з безробіттям і допомога в разі передчасного виходу на пенсію), вона пропонує також ряд активних заходів, таких як допомога, що має відношення до навчальних програм.

Допомога в грошовій формі

Повна допомога по безробіттю: допомога, що компенсує втрату заробітків, коли особа спроможна працювати та придатна для цього, але не здатна знайти роботу, в тому числі особи, які раніше не працювали.

Часткова допомога по безробіттю: допомога, що компенсує втрату заробітної плати або окладу через офіційні домовленості про скорочений робочий день та/чи короткочасні робочі графіки незалежно від їх причин (занепад підприємства або спад виробництва, пошкодження обладнання, кліматичні умови, нещасні випадки тощо), але коли відносини роботодавця з працівником не припиняються.

Дострокова пенсія, пов'язана із ситуацією на ринку праці – це періодичні виплати особам, які вийшли на пенсію до досягнення законодавчо встановленого пенсійного віку внаслідок безробіття або скорочення з економічних причин, таких як реструктуризація сектору виробництва або сфери економічної діяльності. Ці виплати зазвичай припиняються, коли одержувач набуває права на пенсію за віком.

Утримання під час професійного навчання: виплати фондами соціального забезпечення або органами державного управління цільовим групам працівників, що беруть участь у навчальних схемах, які мають на меті нарощення їх потенціалу для професійної діяльності.

Компенсація у випадку скорочення штатів: основні суми, що сплачують працівникам, яких звільняє підприємство, що припиняє або скорочує діяльність, і які звільнені за відсутності їх власної провини. Цю допомогу може сплачувати або безпосередньо роботодавець, так і фонд, заснований з цією метою.

Інші види грошової допомоги: інші види фінансової допомоги, зокрема заохочувальні виплати у формі сплати допомоги у разі безробіття довгостроковим безробітнім задля старту.

Допомога в натуральній формі

Можливість пересування і переселення: виплати фондами соціального забезпечення або органами державного управління безробітнім, аби заохотити їх до переселення в іншу місцевість або зміни їх професії, з метою пошуку або отримання робочого місця.

Професійне навчання: виплати фондами соціального забезпечення або органами державного управління закладам, які ведуть професійне навчання для осіб, що не мають роботи або ризикують її скоро втратити, з метою підвищення їх потенціалу для подальшої професійної діяльності.

Послуги з працевлаштування і допомога в пошуках роботи: стосується послуг посередництва, інформування і консультацій з професійної діяльності, які надають агенції з працевлаштування/зайнятості.

Інші види допомоги в натуральній формі: види допомоги, які не віднесені до інших категорій, такі як забезпечення житлом, харчуванням або одягом чи подібною допомогою безробітних та їх сімей, у тому числі знижені ціни, тарифи, вартість проїзду і таке інше, які надаються безробітним, спеціально з причин соціального захисту.

Соціальна допомога функції житло

Функція Житло представлена втручаннями з боку державних органів влади, аби допомогти домогосподарствам оплатити витрати на житло. Суттєвим критерієм визначення сфери охоплення функції Житло є наявність кваліфікованої перевірки на нужденність для надання допомоги. Навіть якщо допомогу на житло сплачують у грошовій формі додатково до пенсій за віком або допомоги для досягнення гарантованих доходів, у функції Житло її класифікують як допомогу в натуральній формі.

Соціальна допомога функції соціальна ізоляція

Функція Соціальна ізоляція представлена втручаннями з боку державних органів влади, аби допомогти особам або сім'ям, що опинилися в соціальній ізоляції, за умови, що вказані особи не включено до інших функцій соціального захисту. Потребу або ризик, у відношенні яких надають допомогу соціального захисту в цій площині, не просто визначити. Концепція соціальної ізоляції є багатогранною: насамперед, вона стосується недостатнього рівня доходів (бідність), але також і певних ситуацій у відношенні стану здоров'я, освіти та зайнятості. В той час, як інші функції стосуються громадян, які можна чітко визначити в частині ризиків або потреб (літні, інваліди, безробітні тощо), ця функція стосується "соціально ізованих" або "тих, хто ризикує залишитися в соціальній ізоляції". Взагалі цільові групи можна визначити (поміж іншими), як нужденні, переселенці, біженці, алкоголіки або наркомани, жертви злочинного насилля.

Допомога в грошовій формі

Допомога по доходу: періодичні виплати особам, ресурси яких недостатні. Умови для отримання права можуть стосуватися не лише особистих ресурсів, але й також громадянства, місця проживання, віку, придатності для роботи і сімейного статусу. Тривалість допомоги може бути обмеженою й необмеженою; вона може сплачуватися фізичній особі або сім'ї і надаватися центральним урядом або місцевою адміністрацією.

Інші види грошової допомоги: допомога нужденним і вразливим особам, аби посприяти їм у подоланні бідності або допомогти у складних ситуаціях. Ці види допомоги можуть надаватися приватними некомерційними організаціями.

Допомога в натуральній формі

Розміщення: притулок і харчування, які надають нужденним або вразливим громадянам, якщо ці послуги не можна класифікувати в іншій функції. Послуги можуть надаватися протягом короткого строку в прийомних пунктах, притулках тощо або більш систематично в спеціальних закладах, пансіонах, прийомних сім'ях тощо.

Реабілітація осіб, які зловживають алкоголем або наркотиками: лікування від алкогольної та наркотичної залежності, що має на меті повернення осіб, що зловживають алкоголем або наркотиками, до соціального життя, сприяння їм, аби вони мали змогу жити незалежним життям. Лікування зазвичай зводять у прийомних пунктах або спеціальних закладах.

Інші види допомоги в натуральній формі: послуги та товари для задоволення основних потреб з метою допомоги вразливим людям, такі як консультування, денний притулок, допомога у задоволенні повсякденних турбот, харчування, одяг, пальне тощо. Також уключена допомога, передбачена законодавством, з перевіркою на нужденність.

Додаток 3

Класифікації допоміжних (сателітних) рахунків соціального захисту в Україні

1. Надходження (обов'язкові дані)

1.1 Соціальні внески

2000000	Усього надходжень
2100000	Соціальні внески
2110000	Соціальні внески роботодавцями
2110100	Фактичні соціальні внески роботодавцями
2110101	Сектор походження: Фінансові та нефінансові корпорації
2110102	Сектор походження: Центральні органи державного управління
2110103	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2110104	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2110105	Сектор походження: Домогосподарства
2110106	Сектор походження: Некомерційні установи, що обслуговують домогосподарства
2110107	Сектор походження: Інший світ
2110200	Приписані соціальні внески
2110201	Сектор походження: Фінансові та нефінансові корпорації

2110202	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2110203	Сектор походження: Центральний уряд і місцеві адміністрації
2110204	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2110205	Сектор походження: Домогосподарства
2110206	Сектор походження: Некомерційні установи, що обслуговують домогосподарства
2110207	Сектор походження: Інший світ
2120000	Соціальні внески соціально захищеними громадянами
2121000	Працівники
2121005	Сектор походження: Домогосподарства
2121007	Сектор походження: Інший світ
2122000	Працюючі не по найму
2122005	Сектор походження: Домогосподарства
2122007	Сектор походження: Інший світ
2123000	Пенсіонери та інші
2123005	Сектор походження: Домогосподарства
2123007	Сектор походження: Інший світ

1.2 Внески центрального уряду та інші надходження

2200000	Внески центрального уряду
2210000	Цільові податки
2210002	Сектор походження: Центральні органи державного управління
2210003	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2210004	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2220000	Загальні надходження
2220002	Сектор походження: Центральні органи державного управління
2220003	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2220004	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2300000	Перерахування з інших схем
2310000	Соціальні внески, переміщені з інших схем
2310005	Сектор походження: Домогосподарства
2310007	Сектор походження: Інший світ
2320000	Інші перерахування з інших вітчизняних схем
2400000	Інші надходження
2410000	Доходи від майна
2410001	Сектор походження: Фінансові та нефінансові корпорації
2410002	Сектор походження: Центральні органи державного управління
2410003	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2410004	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2410005	Сектор походження: Домогосподарства
2410006	Сектор походження: Некомерційні установи, що обслуговують домогосподарства
2410007	Сектор походження: Інший світ
2420000	Інші
2420001	Сектор походження: Фінансові та нефінансові корпорації
2420002	Сектор походження: Центральні органи державного управління
2420003	Сектор походження: Регіональні та місцеві органи державного управління
2420004	Сектор походження: Фонди соціального страхування
2420005	Сектор походження: Домогосподарства
2420006	Сектор походження: Некомерційні установи, що обслуговують домогосподарства
2420007	Сектор походження: Інший світ

2. Видатки

1000000	Усього видатків
1100000	Допомога соціального захисту
1101000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1101100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1101110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1101120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1101200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1102000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1102100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1102110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1102120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1102200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1200000	Адміністративні затрати
1300000	Перерахування в інші схеми
1310000	Соціальні внески, переміщені в інші схеми
1310001	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу у зв'язку з захворюванням/медичним обслуговуванням
1310002	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу у зв'язку з інвалідністю
1310003	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу у зв'язку з похилим віком
1310004	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу утриманням, що пережили годувальників
1310005	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу сім'ям/дітям
1310006	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу у зв'язку з безробіттям
1310007	Переміщені соціальні внески, сплачені на житлову допомогу

1310008	Переміщені соціальні внески, сплачені на допомогу у зв'язку з соціальною ізоляцією – допомога, не віднесена до інших категорій
1320000	Інші перерахування в інші вітчизняні схеми
1400000	Інші видатки
1410000	Доходи від майна
1420000	Інші

3. Види допомоги за функціями

3.1.1 функція захворювання/медичне обслуговування

1110000	Допомога соціального захисту
1111000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1111100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1111110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1111111	Оплачені лікарняні без перевірки на нужденність
1111112	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1111120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1111121	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1112000	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1112100	Стационарне лікування без перевірки на нужденність
1112110	Безпосереднє забезпечення без перевірки на нужденність
1112120	Відшкодування без перевірки на нужденність
1112200	Амбулаторне лікування без перевірки на нужденність
1112210	Безпосереднє забезпечення фармацевтичною продукцією без перевірки на нужденність
1112220	Інше безпосереднє забезпечення без перевірки на нужденність
1112230	Відшкодування за фармацевтичну продукцію без перевірки на нужденність
1112240	Інші відшкодування без перевірки на нужденність
1112300	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1120000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1121000	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1121100	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1121110	Оплачені лікарняні з перевіркою на нужденність
1121120	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1121200	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1121210	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1122000	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1122100	Стационарне лікування з перевіркою на нужденність
1122110	Безпосереднє забезпечення з перевіркою на нужденність
1122120	Відшкодування з перевіркою на нужденність
1122200	Амбулаторне лікування з перевіркою на нужденність
1122210	Безпосереднє забезпечення фармацевтичною продукцією з перевіркою на нужденність
1122220	Інше безпосереднє забезпечення з перевіркою на нужденність
1122230	Відшкодування за фармацевтичну продукцію з перевіркою на нужденність
1122240	Інші відшкодування з перевіркою на нужденність
1122300	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.2 Функція інвалідність

1120000	Допомога соціального захисту
1121000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1121100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1121110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1121111	Пенсія по інвалідності без перевірки на нужденність
1121112	Допомога у зв'язку з передчасним виходом на пенсію через втрачену працездатність без перевірки на нужденність
1121113	Виплата на лікування без перевірки на нужденність
1121114	Економічна інтеграція інвалідів без перевірки на нужденність
1121115	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1121120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1121121	Виплата на лікування без перевірки на нужденність
1121122	Економічна інтеграція інвалідів без перевірки на нужденність
1121123	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1122000	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1122100	Розміщення без перевірки на нужденність
1122101	Допомога в задоволенні повсякденних турбот без перевірки на нужденність
1122102	Реабілітація без перевірки на нужденність
1122103	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1122000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1122100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1122110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1122111	Пенсія по інвалідності з перевіркою на нужденність
1122112	Допомога у зв'язку з передчасним виходом на пенсію через втрачену працездатність з перевіркою на нужденність
1122113	Виплата на лікування з перевіркою на нужденність
1122114	Економічна інтеграція інвалідів з перевіркою на нужденність
1122115	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1122120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність

1122121	Виплата на лікування з перевіркою на нужденність
1122122	Економічна інтеграція інвалідів з перевіркою на нужденність
1122123	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1122200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1122201	Розміщення з перевіркою на нужденність
1122202	Допомога в задоволенні повсякденних турбот з перевіркою на нужденність
1122203	Реабілітація з перевіркою на нужденність
1122204	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.3 Функція похилий вік

1130000	Допомога соціального захисту
1131000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1131100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1131110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1131111	Пенсія по старості без перевірки на нужденність
1131112	Передбачувана пенсія по старості без перевірки на нужденність
1131113	Часткова пенсія по старості без перевірки на нужденність
1131114	Виплата на лікування без перевірки на нужденність
1131115	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1131120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1131121	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1131200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1131201	Розміщення без перевірки на нужденність
1131202	Допомога в задоволенні повсякденних турбот без перевірки на нужденність
1131203	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1132000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1132100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1132110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1132111	Пенсія по старості з перевіркою на нужденність
1132112	Передбачувана пенсія по старості з перевіркою на нужденність
1132113	Часткова пенсія по старості з перевіркою на нужденність
1132114	Виплата на лікування з перевіркою на нужденність
1132115	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1132120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1132121	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1132200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1132201	Розміщення з перевіркою на нужденність
1132202	Допомога в задоволенні повсякденних турбот з перевіркою на нужденність
1132203	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.4 Функція утриманці, що пережили годувальників

1140000	Допомога соціального захисту
1141000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1141100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1141110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1141111	Пенсія утриманців, що пережили годувальників, без перевірки на нужденність
1141112	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1141120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1141121	Посмертна субсидія без перевірки на нужденність
1141122	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1141200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1141201	Витрати на похорони без перевірки на нужденність
1141202	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1142000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1142100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1142110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1142111	Пенсія утриманців, що пережили годувальників, з перевіркою на нужденність
1142112	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1142120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1142121	Посмертна субсидія з перевіркою на нужденність
1142122	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1142200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1142201	Витрати на похорони з перевіркою на нужденність
1142202	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.5 Функція сім'я/діти

1150000	Допомога соціального захисту
1151000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1151100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1151110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1151111	Допомога на підтримання доходів у випадку народження дитини без перевірки на нужденність
1151112	Допомога у разі декретної відпустки без перевірки на нужденність
1151113	Виплата на сім'ю або дитину без перевірки на нужденність
1151114	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність

1151120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1151121	Субсидія при народженні дитини без перевірки на нужденність
1151122	Допомога у разі декретної відпустки без перевірки на нужденність
1151123	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1151200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1151201	Денний догляд за дитиною без перевірки на нужденність
1151202	Розміщення без перевірки на нужденність
1151203	Допомога по дому без перевірки на нужденність
1151204	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1152000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1152100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1152110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1152111	Допомога на підтримання доходів у випадку народження дитини з перевіркою на нужденність
1152112	Допомога у разі декретної відпустки з перевіркою на нужденність
1152113	Виплата на сім'ю або дитину з перевіркою на нужденність
1152114	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1152120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1152121	Субсидія при народженні дитини з перевіркою на нужденність
1152122	Допомога у разі декретної відпустки з перевіркою на нужденність
1152123	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1152200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1152201	Денний догляд за дитиною з перевіркою на нужденність
1152202	Розміщення з перевіркою на нужденність
1152203	Допомога по дому з перевіркою на нужденність
1152204	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.6 Функція безробіття

1160000	Допомога соціального захисту
1161000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1161100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1161110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1161111	Повна допомога у разі безробіття без перевірки на нужденність
1161112	Часткова допомога у разі безробіття без перевірки на нужденність
1161113	Допомога у разі передчасного виходу на пенсію з причин стану ринку робочої сили без перевірки на нужденність
1161114	Утримання під час професійного навчання без перевірки на нужденність
1161115	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1161120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1161121	Утримання під час професійного навчання без перевірки на нужденність
1161122	Компенсація у випадку скорочення штатів без перевірки на нужденність
1161123	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1161200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1161201	Можливість пересування і переселення без перевірки на нужденність
1161202	Професійне навчання без перевірки на нужденність
1161203	Послуги з працевлаштування і допомога в пошуках роботи без перевірки на нужденність
1161204	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1162000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1162100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1162110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1162111	Повна допомога у разі безробіття з перевіркою на нужденність
1162112	Часткова допомога у разі безробіття з перевіркою на нужденність
1162113	Допомога у разі передчасного виходу на пенсію з причин стану ринку робочої сили з перевіркою на нужденність
1162114	Утримання під час професійного навчання з перевіркою на нужденність
1162115	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1162120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1162121	Утримання під час професійного навчання з перевіркою на нужденність
1162122	Компенсація у випадку скорочення штатів з перевіркою на нужденність
1162123	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1162200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1162201	Можливість пересування і переселення з перевіркою на нужденність
1162202	Професійне навчання з перевіркою на нужденність
1162203	Послуги з працевлаштування і допомога в пошуках роботи з перевіркою на нужденність
1162204	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність

3.1.7 Функція житло

1170000	Допомога соціального захисту
1171000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1172200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1172210	Допомога на сплату орендної плати з перевіркою на нужденність
1172211	Соціальне житло з перевіркою на нужденність
1172212	Інша допомога на сплату орендної плати з перевіркою на нужденність
1172220	Допомога власникам, які є жильцями з перевіркою на нужденність

3.1.8 Функція (не віднесена до інших категорій) соціальна ізоляція

1180000	Допомога соціального захисту
----------------	-------------------------------------

1181000	Допомога соціального захисту без перевірки на нужденність
1181100	Грошова допомога без перевірки на нужденність
1181110	Періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1181111	Допомога по доходу без перевірки на нужденність
1181112	Інші періодичні виплати грошової допомоги без перевірки на нужденність
1181120	Виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1181121	Інші виплати грошової допомоги однією сумою без перевірки на нужденність
1181200	Допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1181201	Розміщення без перевірки на нужденність
1181202	Реабілітація осіб, що зловживають алкоголем або наркотиками, без перевірки на нужденність
1181203	Інша допомога в натуральній формі без перевірки на нужденність
1182000	Допомога соціального захисту з перевіркою на нужденність
1182100	Грошова допомога з перевіркою на нужденність
1182110	Періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1182111	Допомога по доходу з перевіркою на нужденність
1182112	Інші періодичні виплати грошової допомоги з перевіркою на нужденність
1182120	Виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1182121	Інші виплати грошової допомоги однією сумою з перевіркою на нужденність
1182200	Допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність
1182201	Розміщення з перевіркою на нужденність
1182202	Реабілітація осіб, що зловживають алкоголем або наркотиками, з перевіркою на нужденність
1182203	Інша допомога в натуральній формі з перевіркою на нужденність